

Jukka Moilanen:

jukka.moilanen@ulvila.fi

050 – 367 2617

Kunnanjohtaja Pentti Moilasan nuorin poika Jukka oli Isänsä kuollessa 6-vuotias Harjavallan Pitkäpään koulua käyvä ekaluokkalainen. Opettajana toimi Sylvi Markkula. Nykyisin Jukka Moilanen toimii Ulvilan kaupunginjohtajana.

Ennen Isämme kuolemaa perheemme eli varmasti ihan tavallista kunnanjohtajaperheen arkielämää. Varmaan kuitenkin siihen aikaan Isän kunnanjohtaja-asema toi myös perheen päivittäiseen elämään jotakin tavallisuudesta poikkeavaa. Me emme tietenkään itse sellaista huomanneet, mutta uskon näin olleen. Isämme oli Harjavallan ensimmäinen kunnanjohtaja. Hän oli aloittanut virassaan vuonna 1958. Sitä ennen olimme asuneet lyhyehköt ajat sekä Äänekoskella, Mäntässä että Valkeakoskella, joissa kaikissa Isämme oli toiminut kauppalansihteerin virassa.

Me kaikki kolme poikaa (Veli-Matti, Esko ja Jukka) kävimme koulua, leikimme ja urheilimme kunnantalon pihapiirissä, Isä kävi töissä kunnantalolla ja Äitimme Sisko Moilanen hoiti perhettämme kotona. Isämme yllättävän kuoleman kannalta, sellainen onni tai sattuma oli käynyt, että myös minä olin aloittanut koulun jo edellisenä syksynä, vaikka olin ollut tuolloin vasta reilut 6 vuotta vanha. Aloitin siis koulunkäynnin vuotta aikaisemmin, kun olisi ollut aika. Siihen aikaan olisi päivittäisen lastenhoidon järjestäminen, Isän kuoleman jälkeen, ollut varmaankin mahdotonta, ainakin se olisi ollut vaikeata ja kallista. Mitään subjektiivista oikeutta ei siihen aikaan ollut, siitä ei ollut kulttu puhuttavankaan. Ei tosin ollut lasten päivähoitoakaan.

Isämme kuollessa kotinamme oli kunnanjohtajan virka-asunto, jossa oli meille kaikille omat huoneet, suuri keittiö, suuri olohuone ruokailutiloihin sekä vierashuone. No, Eskolla ja minulla oli yhteinen huone, mutta kuitenkin. Olohuoneen nurkassa oli upea avotakka, jossa paistoimme usein saunan jälkeen makkaraa. Koti oli sen ajan mittapuun mukaan varsin suuri. Kotimme sijaitsi samassa pihapiirissä kuin uusi kunnantalo ja neuvola. Nykyinen tekninen virasto oli tuolloin kokonaisuudessaan kunnan viranhaltijoiden asuintalona. Talossa asuivat kunnanjohtajan lisäksi muun muassa kunnansihteeri, sosiaalisihhteeri, verosihhteeri, liikuntasihhteeri, kättilö ja terveystisärisar. Muistan heidät kaikki nimeltä – Karinen, Salminen, Sävelä, Laine, Larmas, Santaoja ja Jokimaa.

Siihen aikaan Äitikin oli tavallaan kunnan töissä, koska meillä kävi kotona päivisin ja iltaisin varsin usein vieraita sekä kahvilla että ruokailemassa ja joskus myöskin kokouksissa ja jonkinlaisissa illanvietoissa. Paikkakunnalla ei ollut juurikaan sellaista tarjontaa. Muistan, että me pojat ”änkesimme” usein mukaan. Samoin muistan, että ilmeisesti kunnanhallitus tai joku muu suuri joukko ”setiä” kävi meillä joskus kokouksessa ja sen jälkeen myös saunavieraina. Se tiesi sitä, että me lapset saimme myös saunamakkaraa joko kiukaalta tai olohuoneen takasta ehkä jopa oman keltaisen limpsapullon.

Yhtenä iltana kaikki kuitenkin muuttui. Tieto Isämme tapaturmaisesta kuolemasta toimitettiin Äidille kotiin tietojeni mukaan siten, että alakerrassa asuva silloinen kunnansihteeri Arne Karinen kävi sen kertomassa kuulemma melko vähäisillä saatesanoilla. Hän siis kertoi asian, ja sillä hyvä. Tämän seuraavan tapahtuman muistan täysin selvästi. Oli myöhäinen ilta, ainakin meille lapsille. Äitimme tuli makuuhuoneisiimme, kokosi meidän kaikki kolme poikaa syliinsä, ja kertoi

suunnattomasti itkien mitä oli tapahtunut. Sen muistan, että itkimme kaikki. Sitä en muista kuinka pitkään tuota itkua jatkui, ja kuinka se seuraava yö ja päivät menivät.

Pian Isän kuoleman jälkeen, varmastikin heti seuraavana päivänä, Isämme vanhin veli Tommi Moilanen saapui Joensuusta Harjavaltaan. Hän oli ollut ammatiltaan muun muassa sanomalehden päätoimittaja. Muistan, että hän kirjoitti lehtiin Isämme kirjoituskoneella (on muuten vieläkin minun työpöydälläni) Isän kuolinilmoituksen ja varmaankin jonkin muistokirjoituksen. Mieleeni jäi, että hänellä oli kynä korvan takana, ja hän kirjoitti koneella niin nopeaa, etten ollut kenenkään nähnyt tekevän niin aiemmin.

Isän siunauksen piti toimittaa kirkkoherra, rovasti Väinö Hahtola, mutta hän itse kuoli kaksi viikkoa Isämme kuoleman jälkeen siis ennen Isämme hautajaisia. Sen tiedän, että hautajaiskutsut oli jo ehditty painaa, joten ne menivät uusiksi kirkkoherran, rovasti Väinö Hahtolan kuoleman vuoksi. Siunauksen toimitti lopulta Verner Vuorisalo.

Sen muistan, että hautajaisissa oli tavattoman paljon väkeä. Sää oli täysin talvinen. Lumihanget olivat korkeammat kuin 6-vuotias poika. Hautakummulla seistessämme, aurinko paistoi todella kirkkaana suoraan silmiin. Pienestä pojasta tuntui, että väkeä oli paikalla hautausmaan kaikki polut ja väylät täynnä. Myös meillä tallessa olevat valokuvat kertovan saman asian, väkeä oli paikalla todella paljon.

Valokuvista käy ilmi, että arkunkantajien joukossa oli mukana silloisen kunnanhallituksen jäseniä, joitakin Isän muita työ- ja yhteistyökumppaneiden edustajia. Tunnistan kuvasta joitakin henkilöitä. Samoin tunnistan myös nuo naiset, jotka kannattelevat suruseppeleitä. He ovat kunnan virkailijoita. Tunnistan heistä ainakin Hilikka Holman, Hilikka Salmisen, Salme Niemisen sekä silloisen Liisa Pessin (nykyisen Liisa Välimäen).

Sen muistan, että me tulimme kirkosta ulos heti arkunkantajien jälkeen ja joukossamme olivat Isäni veljet perheineen. Meillä on kotona valokuva, jossa olemme haudan äärellä kaikki kolme poikaa ja Äitimme. Muistelen, että heitimme hautaan myös omat kukkamme.

Kukkameri oli valtaisa. Tilaisuuteen toimitettujen adressien määrä oli suuri. Äitimme kuoltua toukokuussa 2015, löysin hänen tavaroittensa joukosta kaikki tilaisuuteen saapuneet adressit. Niitä oli runsaasti, ja joukossa oli suruvalitteluja myös valtakunnan tasolta. Isämme ilmeisesti oli ehtinyt olla nuoresta iästään huolimatta mukana jo aika monessa asiassa.

Hautajaisten jälkeen perheemme piti muuttaa varsin nopeasti kunnanjohtajan virka-asunnosta pois uuden kunnanjohtajaperheen ”tieltä”. Muutimme saman talon toisessa päässä olleeseen hyvin pieneen kaksioon. Siinä missä aiemmin meillä oli kaikilla omat huoneet, niin täällä uudessa kodissa nukuimme kaikki samassa huoneessa, Äiti ja kolme poikaa. Keittiö ei ollut enää sellainen suuri, mihin oli mahtunut suuri pöytä, vaan uudessa kodissa keittokomero. Sen muistan kuin eilisen, että ne suuret kunnanjohtajakotimme tavarat ja huonekalut, jotka eivät mahtuneet tuohon pieneen kaksioon, vietiin siitä pihasta jollakin kuorma-autolla jonnekin – enkä todellakaan tiedä minne?

Isän puuttumisen huomasi tietenkin jokapäiväisessä elämässä siten, ettei ollut urheilukilpailuihin viejää, ei ollut hiihtosuksien rasvaajaa, ei ollut polkupyörän ketjujen päälle laittajaa ja niin edelleen. Äidin oli mentävä melkein välittömästi töihin. Hänen ensimmäinen työpaikkansa oli Rihulan Kutomo. Siihen aikaan perhe-eläkejärjestelmä ei ollut nykyisen kaltainen, josko sitä oli juuri lainkaan. Rihulan

Kutomon jälkeen Äitimme teki lähes 30-vuotisen työuran Harjavallan kunnan, kauppalan ja kaupungin palveluksessa jääden eläkkeelle rakennustarkastustoimiston toimistonhoitajan virasta.

Harjavallan hautausmaalla sijaitsevassa hautakivessä lukee ”Kunnanjohtaja Pentti Aulis Moilanen”. Kävin usein pikkupoikana, ja vähän isompanakin, katselemassa hautakiveä miettien, mitä jos Isä eläisi? Nyt samaan sukuhautaamaan ovat haudattuina Isämme, Äitimme, Mummomme ja Pappamme.

Vielä yksi muisto: Isäni puvun taskuihin jääneet tavarat olivat meillä kotona yhdessä senkin laatikoista. Tavaroiden joukossa oli Isän nenäliina, joka tuoksui hänen käyttämälleen partavedelle. Isä tuoksui siltä. Kävin pikkupoikana usein salaa tuoksuttelemassa tuota nenäliinaa, ja ajattelin samalla, mitä jos Isä eläisi?

Sen muistan myös, että Isän työpaikalta käytiin jossakin vaiheessa hakemassa kaikki ne tavarat, jotka olivat hänen omiaan. Jotenkin muistan myös sen, että sinne jäi vain tyhjä työpöytä – odottamaan uutta kunnanjohtajaa.

Ulvilassa 7.11.2017 / Jukka Moilanen